

ABS: “Waterkwaliteit verbeteren vergt inspanningen van iedereen”

nieuws

De minder goede waterkwaliteit van onze waterlopen kan niet enkel in de schoenen van de landbouw geschoven worden, vindt het Algemeen Boerensyndicaat (ABS). “We pleiten onder meer voor een betere handhaving en opvolging van individuele waterzuiveringssystemen”, zegt ABS-voorzitter Hendrik Vandamme. “Een goede waterkwaliteit zullen we enkel hebben wanneer ook elke overheid haar verantwoordelijkheid neemt, samen met de industrie en landbouw.”

1 DECEMBER 2023 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 DECEMBER 2023 24:13

Jozefien Verstraete

Lees meer over:

water

ABS

mest

De kwaliteit van het oppervlaktewater in Vlaanderen verbetert, maar de snelheid waarmee de verbetering zich voltrekt gaat te traag om alle waterlichamen tegen 2027 in een goede toestand te krijgen. Terwijl Europa dit van Vlaanderen verwacht. Zo wordt de toestand van negen op tien Vlaamse rivieren als slecht of ontoereikend beoordeeld. “Onze waterkwaliteit kan en moet beter”, reageerde minister van Omgeving Zuhair Demir (N-VA) eerder deze zomer. “Om de ecologische toestand van de waterlopen verder te verbeteren, is het volgens experts nodig om onder meer de stikstof- en fosfordruk uit de landbouw verder aan te pakken. Zowel het mestactieplan als het stikstofakkoord zijn daar een antwoord op.”

nieuws

Kwaliteit oppervlaktewater verbetert, maar einddoel nog niet in zicht

27 SEPTEMBER 2023

Stap in de goede richting

Maar Demir benadrukte dat ze niet enkel naar de landbouwsector kijkt: “Ook op vlak van openbare rioleringen en afvalwaterzuivering hebben we nog een weg af te leggen. Vandaag stroomt er nog steeds te veel huishoudelijk afvalwater naar onze waterlopen, met alle gevolgen voor de waterkwaliteit en ons leefmilieu.”

Uit cijfers blijkt dat Vlaanderen een rioleringsgraad heeft van 88 procent en een zuiveringsgraad van 86 procent. Dat wil men verbeteren. Deze zomer kondigde Vlaanderen aan om 122 miljoen euro te investeren in projecten die gericht zijn op de uitbouw van rioleringen en individuele zuiveringsprojecten.

Half oktober keurde de Vlaamse Regering een voorontwerp van besluit goed met de saneringsverplichtingen op gemeentelijk niveau. Deze zijn nodig voor de verdere uitbouw, beheer en optimalisatie van het gemeentelijke rioleringsnet. “Het ontwerpbesluit is een stapje richting betere waterkwaliteit in de gebieden waar geen of amper zuivering van huishoudelijk afvalwater gebeurt”, stelt ABS.

Maar er wordt volgens de landbouworganisatie nog te veel gekeken richting de landbouwsector als grote vervuiler. “Er wordt niet eerlijk gecommuniceerd over de oorzaken van slechte waterkwaliteit, vooral niet in de gebieden waar er nog vaak ongezuiverd water geloosd wordt, namelijk agrarisch gebied. Daar zijn nog veel woningen niet aangesloten op het rioleringsnet en zien we overstorting van riolering in de waterlopen”, aldus ABS. “Jaren wijzen we er al op dat de waterkwaliteit een gedeelde verantwoordelijkheid is.”

Verandering op terrein

De Vlaamse milieumaatschappij (VMM) meet de invloed van de landbouw op de waterkwaliteit via twee meetnetten: het MAP-meetnet waarbij het oppervlaktewater gemeten wordt en het meetnet dat het freatisch grondwater bestudeert (*de bovenste laag grondwater, red.*). “Het stroomgebied dat onderzocht wordt in een MAP-meetpunt is hoofdzakelijk agrarisch”, duidt Vandamme. “Er zou geen invloed mogen zijn van industriële lozings, van overstorten op riolen, of van effluentlozings van rioolwaterzuiveringsinstallaties geëxploiteerd door Aquafin.”

“Het andere meetnet, dat het freatisch grondwater meet, omvat zowat 1.800 actieve meetpunten in landbouwgebied. Nagenoeg alle meetpunten liggen op afstand van rioleringen, zodat ook daar geen beïnvloeding zou mogen zijn van grondwater op rioleringen of omgekeerd”, gaat Vandamme verder.

“De lozingspunten van waterzuiveringssystemen die niet overal optimaal werken, verstoren het meetnet dat de invloed van de landbouw op de waterkwaliteit controleert

Hendrik Vandamme - Voorzitter ABS

Volgens de voorzitter is er veel veranderd op het terrein, sinds de uitrol van het MAP-meetnet 20 jaar geleden. “Zo was er bij de uitrol amper sprake van kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties (KWZI), die water zuiveren in kleine dorpen, of van individuele behandelingsinstallaties van afvalwater (IBA) voor particulieren.” Indien er niet op de riolering aangesloten kan worden, zijn particulieren verplicht om zelf het afvalwater te zuiveren aan de hand van een IBA. Zo’n IBA kan een septische put zijn, maar ook bijvoorbeeld een rietveld dat het water zuivert.

De werking van IBA’s wordt gecontroleerd door metingen op de zuurtegraad, zuurstofgebruik en zwevende stoffen. “Maar met die controles weet je niet of het water goed gezuiverd is en of ze optimaal werken”, aldus Vandamme. “Wij zijn ervan overtuigd dat zuiveringssystemen zoals KWZI’s en IBA’s niet altijd doen wat ervan verwacht wordt. We pleiten ervoor dat er meer ingezet wordt op de opvolging van de werking van die zuiveringssystemen. Want lozingspunten van KWZI’s en IBA’s die niet overal optimaal werken, verstoren op verschillende plaatsen met het landbouwmeetnet.”

VMM wenst niet te reageren op de vraag of er daadwerkelijk interferentie is op deze meetpunten door slechtwerkende waterzuiveringssystemen. “Er ligt een KZWI in de buurt waar ik woon”, duidt Mark Wulfrancke van ABS. “Bij hevige neerslag wordt de KZWI geregeld overspoeld en werkt de installatie niet naar behoren. Het geloosde water passeert dan een paar kilometer verder aan een MAP-meetpunt. In de pieken van het MAP-meetpunt kan je heel duidelijk zien wanneer er hevige neerslag was en het water niet correct werd gezuiverd. Voor de komst van de KZWI was het MAP-meetpunt jaren stabiel. Nu worden de metingen continu geschrapt omdat ze onder invloed van de KZWI niet meer kloppen. Dit is geen goede structurele oplossing want het meetresultaat van een afstroomzone is een gemiddelde van alle MAP-meetpunten. Door telkens de incorrecte meetpunten te schrappen, die voorheen altijd goed waren, wordt het gemiddelde naar boven geduwd.”

Daarnaast geeft Vandamme aan dat er op verschillende plaatsen in Vlaanderen nog steeds verkavelingen gebeuren zonder aansluitingen op waterzuiveringsinstallaties, of dat er nog steeds wordt gewerkt met septische putten en infiltratiekragen. “Die toestanden moeten echt wel juist benoemd worden vooraleer men onze sector met de vinger wijst als de ‘grote vervuiler van waterlopen’”, aldus ABS.

Advies Minaraad

“De uitdagingen op vlak van waterzuivering zijn groot en een tempoversnelling is nodig. Dat stelt de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) in [zijn advies over het ontwerpbesluit](#) over de saneringsverplichtingen op gemeentelijk niveau. Het ontwerpbesluit is volgens de raad een stap in de goede richting en wijst op nog enkele verbeterpunten en stappen, niet-landbouwgebonden, om de waterkwaliteit te verbeteren. De raad wil garanties van de lokale besturen dat een goede waterkwaliteit kan gehaald worden. Ze vragen sterker toezicht op achterblijvende gemeentelijke rioolbeheerders. “We adviseren eveneens om snel werk te maken van de beloofde prioriteitenkaart voor overstorten, en vooral, om de effectieve aanpak van de meest problematische knelpunten te versnellen. De relatie met de gemeentelijke hemelwater- en droogteplannen kan duidelijker. Het overstortmeetnet en de rapportering moeten beter”, staat te lezen.

“Het regeringsvoorstel om de rioolbeheerders te verplichten een IBA-aanbod te ontwikkelen, is ook onvoldoende juridische verankerd. De raad vraagt ook betere garanties voor de plaatsing van de prioritair IBA’s, een effectieve handhaving en een sluitende financiering. In de gehele hervorming van de waterzuivering ontbreekt de sluitende financiering als cruciale bouwsteen. Zo zijn de investeringsmiddelen voor rioolbeheerders onvoldoende om de geplande uitbreiding van het stelsel tijdig te kunnen realiseren.”

“Wat ons betreft is het duidelijk dat iedereen mee in bad moet, willen we komen tot een structurele verbetering van de waterkwaliteit”, zegt Vandamme. “Dat zal enkel lukken wanneer ook elke overheid haar verantwoordelijkheid neemt, samen met de industrie en landbouw.”

Uitgelicht

Vlaanderen pompt 122 miljoen in 183 extra rioleringsprojecten voor betere waterkwaliteit

nieuws

De toestand van 9 op 10 (87%) Vlaamse rivieren wordt als slecht of ontoereikend beoordeeld. De Europese deadline om tegen 2027 propere waterlopen te hebben, zit Vlaanderen op...

🕒 25 JULI 2023

[Lees meer](#)

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltmieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra